

„Jak dobrze mieć sąsiada,
Jak dobrze mieć sąsiada,
On wiosną się uśmiechnie,
Jesienią zagada,(...)”.

Jakże prawdziwe są słowa piosenki Agnieszki Osieckiej, polskiej poetki, pisarki i dziennikarki, w dobie integrującej się Europy, kiedy od sąsiada nie dzieli nas granica, a sąsiad jest „na wyciągnięcie ręki”?

Wprawdzie można mieszkać i pracować obok siebie, nie znając się nawzajem. Wielu tak czyni. Ale można przecież inaczej. Otworzyć się na innych. Przyjrzeć się bogactwu i różnorodności kulturowej, jaką daje sąsiedztwo, szczególnie w regionie przygranicznym. Zwłaszcza, że takie możliwości stwarzają programy UE. Oczywiście, że można przejść obok tego bogactwa obojętnie, ale dlaczego się mu nie przyjrzeć, nie zidentyfikować tego, co dobre, co warte naśladowania i nie spróbować tego wykorzystać dla dobra wspólnego? Warto zastanowić się razem nad poszukiwaniem rozwiązań dla istotnych problemów! Warto wspólnie zmierzyć się z wyzwaniami przyszłości!

O roli rozwoju obszarów wiejskich we współpracy transgranicznej na pewno świadczy fakt, iż stała się jednym z punktów współpracy w ramach projektu transgranicznego „Gemeinsam für den Grenzraum Niederschlesien – Sachsen - Razem dla Pogranicza Dolny Śląsk - Saksonia”. W trzyletnim projekcie, który zakończy się w grudniu 2014 r., partnerami są: Województwo Dolnośląskie oraz Saksońskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Możliwość dla jego realizacji stwarza Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007 – 2013, priorytet 1 Rozwój transgraniczny, działanie 1.5 Ład przestrzenny i planowanie regionalne. Zgodnie z założeniami projekt powinien służyć „stworzeniu podstaw do strukturalnej zmiany w zakresie współpracy pomiędzy administracją Wolnego Państwa Saksonii i Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego w celu jej polepszenia. Dzięki temu projekt ten przyczyni się do dalszego rozwoju i wzrostu intensywności współpracy pomiędzy Saksonią i Dolnym Śląskiem oraz zgodnego współzycia społecznego w Europie.”

W Grupie Roboczej 3 „Rozwój Obszarów Wiejskich” uczestniczą przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w problematykę rozwoju obszarów wiejskich na Dolnym Śląsku i w Saksonii. Pracami Grupy ze strony polskiej kieruje Dyrektor Wydziału Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim, a w grupie uczestniczą: reprezentantka Wydziału Obszarów Wiejskich, Prezes Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo Izerskie, będącej największą Lokalną Grupą Działania na Dolnym Śląsku, przedstawiciel Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, a także przedstawiciel samorządu gminnego z Euroregionu Nysa i przedstawiciel Południowo – Zachodniego Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze”. Starannie dobrany, pod względem posiadanych kompetencji i pełnionych funkcji, skład osobowy grupy pozwala na prowadzenie pogłębionych dyskusji i efektywne poszukiwanie wspólnych obszarów współpracy na dolnośląskim i saksońskim pograniczu.

W pierwszej połowie okresu trwania projektu członkowie GR 3 „Rozwój Obszarów Wiejskich” uczestniczyli w dwóch kilkudniowych, międzynarodowych spotkaniach warsztatowych. Stanowiły one możliwość wzajemnego poznania potrzeb i poszukiwania celów wspólnych działań. Obecność opiekuna naukowego, moderującego spotkania, pozwoliła ułożyć w „jedną całość” pomysły i przemyślenia, wyniki prezentacji i wielogodzinnych dyskusji.

Istotną dla reprezentantów Dolnego Śląska w GR 3 kwestią był rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz wsparcie mikroprzedsiębiorczości na wsi w oparciu o istniejące lokalne zasoby i produkty tradycyjne, co miałyby służyć aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich. Innym ważnym punktem był ład przestrzenny wsi i zasady współpracy w zakresie wypracowania modelowych rozwiązań, w tym nadawanie nowych funkcji zabytkowym budynkom na obszarach wiejskich, a także odnowa wsi, będąca istotnym instrumentem rozwoju obszarów wiejskich w regionie Dolnego Śląska. Po wielogodzinnych dyskusjach warsztatowych członkowie międzynarodowej grupy roboczej osiągnęli porozumienie co do wspólnych celów wynikających z istniejących w obu regionach potrzeb. Efektem tego porozumienia będzie zorganizowanie międzynarodowego spotkania dotyczącego wioski tematycznych, które doskonale funkcjonują w Saksonii. Wioski przy jednoczesnym dużym zaangażowaniu mieszkańców obszarów wiejskich Dolnego Śląska mogą stanowić ważny element odnowy wsi. Innym pomysłem jest wspólne opracowanie i wydanie międzynarodowego kalendarza wydarzeń kulturalnych na obszarach wiejskich, który promowałby wydarzenia związane z produktami regionalnymi i lokalnymi na pograniczu Dolnego Śląska i Saksonii. Istotną kwestią podczas dyskusji była architektura i kultura budownictwa na obszarach wiejskich.

Współpracę pomiędzy regionami pomagają też zacieśnić praktyki w regionie sąsiednim, które dają możliwość poznania zasad administrowania i prowadzenia działań u partnera, co w istotny sposób pomaga zidentyfikować wspólne obszary działań. W roku bieżącym dwóch przedstawicieli Saksonii zamierza skorzystać z możliwości, jaką daje projekt i odbywać staż właśnie w Wydziale Obszarów Wiejskich.

W dobie Europy „bez granic” dzięki możliwościom oferowanym przez programy transgraniczne naprawdę warto skorzystać z możliwości poznania sąsiada, jego zwyczajów, mentalności i kultury. Podróże kształcą, nawet te niedalekie.... Właśnie do sąsiada.

Autor: Anna Terlecka